

Hamisítás Elleni Nemzeti Testület

Miért veszélyes a hamisítás és miért rossz a kalózkodás?

ÓRAVÁZLAT

1-3. dia

Bevezető gondolatok

Hallottatok-e már arról, hogy valamit hamisítanak? Mit lehet egyáltalán hamisítani?

Lehet például egy aláírást, egy festményt vagy egy divatos cipőt, de gyakorlatilag mindent lehet hamisítani vagy legalábbis utánozni. Előfordult már veletek, hogy vásároltatok valamilyen szuper vagy márkás dolgot az interneten, egy piacon vagy akár egy boltban és nagyon hamar tönkrement? Ha igen, akkor akár az is előfordulhat, hogy valaki átvágott Titeket vagy talán még a szüleiteket is, és hamisítványt adott el nektek.

Személyes tapasztalatok megbeszélése

És a kalózkodásról hallottatok-e? A szerzői jogi kalózok abból húznak hasznot, hogy engedély nélkül sokszorosítják és árulják azt a zenét például, amit a zenész kiadott CD-n, vagy közzétett a honlapján. Vagy egyszerűen bulit rendeznek, ahol a szerző engedélye nélkül játsszák le a zenét, ráadásul a vendégek még jó sok pénzért belépőjegyet is vesznek.

Szerintetek ez rendes dolog a zenéssel szemben?

A szerzői jog a zenészt védi az ilyenekkel szemben, de védheti a festőművészt, az írókat vagy a szoftverfejlesztő informatikusokat is.

Titeket érint ez a dolog szerintetek? Hisz nem vagytok jogászok, zeneszerzők, de még festőművészek sem!

Szerintem igen, mert ha belegendoltok, hogy a spórolt pénzeteken vesztek valamit és végül valami gagyi minőségű ruhát, játékot, rossz minőségű hordozóra rögzített zenét, esetleg vírussal fertőzött számítógépes játékot kapsz, akkor Te is átvágva érzed magad!

4 -5. dia

Beszéljünk kicsit a szerzői jogról, hiszen Te is lehetsz szerző, ha rajzolsz, verset írsz, kitalálsz és leírsz egy jó történetet, mesét, forgatókönyvet vagy rajzolsz egy jó plakátot egy bulira.

Bárki lehet szerző közületek, de nem lehet az például egy robot vagy egy állat. Egy betanított zongorázó kutya soha nem lesz szerző, de a nagy példálul lehet, vagy akár Te is, ha valamilyen szuper grafikát firkálsz a füzeted szélére vagy megírsz egy jó fogalmazást. Ne felejtse el, ha Te alkotsz valamit, az ugyanolyan szerzői jogi védelem alá esik, mintha azt egy felnőtt vagy egy nagy művész hozta volna létre.

6-8. dia

A szerzői jog sem korlátlan: így egy népdal, egy matematikai művelet, egy jogszabály vagy például egy MÉM nem állhat védelem alatt.

Mindannyian ismertek és használtok mémeket. Nagyot nevensz rajta és megosztod pl. az Instagramon vagy a Facebook-on. Legtöbbször viszont ismeretlen a mém eredeti szerzője és az is gyakori, hogy a felhasználók hozzátesznek vagy módosítanak rajta valamit a megosztás előtt.

A mémeket ezért (a népművészeti és folklór alkotásokhoz hasonlóan) nem védi a szerzői jog, vagyis a kedvelt vicces rajzocskák és szövegek szabadon átdolgozhatók és terjeszthetők!

9. dia

Ahhoz, hogy a művedet védje a szerzői jog, a világon semmit nem kell tenned, mert ahogy megalkottad, ez már meg is történt és azt csak a Te engedélyeddel használhatja fel más.

Vajon meddig tart ez a védelem? Magyarországon, ahogy a világ legtöbb országában is, a szerző halála után még 70 évig, tehát ha hatalmas rock sztár leszel például, még az unokád is jól jár a

jogdíjakkal, amit a zenéd lejátszásáért, feldolgozásáért vagy más módon történő felhasználásáért fizetnek.

10-11. dia

Ha már rocksztár leszel, sok emberrel kell majd együtt dolgoznod, hogy minden remekül menjen. Szerinted ki, mit csinál?

A manager, aki szervezi a zenekar, vagy a zenész üzleti tárgyalásait, olyan, mint egy mindenes.

A booker, aki a zenekar koncertjeit szervezi, hogy legyen stadion, színpad, turnébusz, még azt is összeállítja, hogy melyik nótát nyomja le a banda aznap este.

A zeneműkiadó, aki a banda dalait eladja, mondjuk egy filmzenéhez vagy egy reklámhoz.

A hanglemezekiadó pedig arról gondoskodik, hogy megjelenjen egy új album.

Aggregátor, nyugi ez nem egy gép, hanem az, aki azért felel, hogy a zenekar az interneten is elérhető legyen, mondjuk a zenéje letölthető legyen a Spotify-on vagy a Deezeren.

Közös jogkezelő, akiknek az a feladata, hogy a zenész minden jogdíjat megkapjon például a rádiók játszási listája alapján. Hallottál már az ArtisJusról vagy a Mahaszról?

Producer, ez egy nagyon kreatív dolog, ő szervezi meg a hangfelvételt, de akár az is elképzelhető, hogy ő írja a zenét. Nagyon sok dolga van és nagyon jól együtt kell működnie a bandával.

Jogász, szerintem ez a legkönnyebb: átnézi a szerződéseket, jogi tanácsot ad, és pl. szerzői jogi jogsértés (kalózkodás, engedély nélküli felhasználás, átdolgozás) esetén bíróságon érvényesíti a zenekar igényeit.

12.dia

Tudjátok, mi a torrentezés? Amikor valaki létrehoz egy nagy számítógépes adatbázist, ahova bárki beléphet és letölthet vagy mások számára elérhetővé tehet filmeket vagy zenéket, játékokat, legtöbbször ingyen. És vajon először honnan kerül oda egy film? Mondjuk valaki ellopta a DVD-t vagy felvette a moziban egy kis kamerával. Te letöltöd, megnézed otthon és nem veszel mozijegyet vagy nem veszed meg a kedvenc bandád zenéjét, hanem ingyen hallgatod. Így viszont az, aki a filmet vagy a zenét készítette, nem jut pénzhez és sem pénze, sem kedve nem lesz a folytatáshoz. Így, mire nagyobb leszel és megnézhetnéd élőben mondjuk a SZIGET-en, előfordulhat, hogy már híre-hamva se lesz a mostani kedvenc zenészednek, mert más megélhetés után kellett néznie.

Mégis miből élnek ezek a torrent oldalak? Ők azzal, hogy ingyenes hozzáférést adnak mások alkotásaihoz, az ezeken az oldalakon elhelyezett reklámokból jutnak nagy bevételhez anélkül, hogy abból bármit is adnának a felhasznált zenék, filmek alkotóinak. Nektek mi a véleményetek erről?

Van lehetőség arra, is hogy pénzért töltsenek le egész sok zenét. Itt nem nagy összegekre kell gondolni, mondjuk egy nagy fagyikehely áráért már úgy kapod meg a zenéket, hogy támogatod a kedvenc előadót is.

Ezt leginkább a szüleiddel beszélj meg, hisz ők fogják kifizetni a fagyikelyhet vagy a zenét....

13. dia

Átkötés. Sajnos ugyanez a helyzet a hamisítókkal is. Szeretik felhasználni a kedvenc mesehősöket, superhősöket, azért, hogy az ő silány ruháikat, cipőiket vagy iskolaszereiket vásárolj. Történt már veled olyan, hogy a nyár végén megvett ruha, cipő, iskolaszert tönkrement az őszi szünetre?

Lehet, hogy Te is hamisítványba futottál? A hamisítók mindent tudnak hamisítani...

14-15. dia

Parfümöt, telefont, ruhát, cipőt, élelmiszereket és még a gyógyszereket is, ami különösen veszélyes.

16. dia

Nem csak a messzi Távol-Keleten vannak hamisító üzemek, hanem Magyarországon is. Ebben az üzemben mosószert hamisítottak a bűnözők. Gondolj bele, ha ezzel a mosószerral kimossák mondjuk a Te ruhádat, mi történhet?

18-19. dia

Neked is fontos szereped lehet abban, hogy ne támogasd a bűnözőket. Elég, ha egyszerűen nem vásárolsz olyan termékeket, amik gyanúsak lehetnek. Mert a hamisítót csak egyetlen dolog érdekli, az, hogy mennyi pénzt keres ezzel. Az egyáltalán nem izgatja, hogy valaki például megsérül vagy beteg lesz. Ráadásul a hamisítók látszólag nagyon szuper dolgokat találnak ki. Okostelefonokat, ránézésre menő, márkás termékeket is akár. Nem könnyű jól választani és okosnak lenni. A lényeg, hogy ne csak a márkajelzést nézd, de a minőséget is és arra is figyelj, hogy azt hol szerzed be.

Ezt Te döntöd el, de vond be a szüleidet is, mert lehet, hogy ők sem hallottak még a témáról.

20-23. dia

Nem is gondolnátok, mi mindent hamisítanak.

Például növényvédő szereket is. Ezek nagyon lobbanásveszélyes anyagok, amelyeket a hamisítók ráadásul egy utasszállító repülőn hoztak be Magyarországra.

Akár fegyvereket is.

Hamisítani gyakorlatilag bármit lehet. Gyógyszert például azért éri meg hamisítani, mert az eredeti gyógyszerek hatóanyaga nagyon drága. Így, bár kinézetre ugyanolyan lehet a hamis gyógyszer, mint az eredeti, legtöbbször kispórolják belőle a drága hatóanyagot, amivel nagy hasznot lehet elérni.

24. dia

Felteheted azt a kérdést,, hogy miért ne vásárolj hamis terméket, ha az sokkal olcsóbb?

A válaszokat a dián látjátok.

25. dia

Az aztán igazán ciki, ha az új cipőd talpa tönkremegy az osztálykirándulás első napján.

26. dia

A képen konténereket láttok, amiket tengerjáró hajó szállítanak hónapokon keresztül, amíg ideér. Képzeld el, hogy a konténerekben mondjuk sportcipőket szállítanak. Azonban ezek a cipők hamisak, és nem cipőragasztóval ragasztották rájuk a talpat, hanem egyszerű padlóragasztóval, ami egy veszélyes mérreg! Ha a vámosok megtalálják a konténert, ki sem nyitják, mert a mérgező gázok kiszabadulnának a konténerből, és sokan rosszul lennének. Ha ezek megérkeznek az árusokhoz és eladják neked, a mérgező anyag a te bőröddel fog érintkezni. Megéri?

27. dia

Így járhatsz egy hamis telefontal vagy lapotoppal is, ami bármikor felrobbanhat. Gondoltad volna, hogy akár egy papucs is lehet az egészségre ártalmas?

28. dia

...vagy így járhat egy hamis parfümmel, ami mondjuk itt, ebben az üzemben készül. De akár gyógyszer is gyárthatnak itt, a hamisítót nem érdekli, hogy milyen kosz van.

29. dia

Tudjátok, ki gyártotta azt a hamis táskát? Hát ő! Szerintetek hány éves lehet és hány órát kell dolgoznia naponta? A hamis termék megvásárlásával azt is támogatod, aki őt erre a munkára kényszeríti!

30. dia

Amellett, hogy a bűnözőket, hamisítókat támogatod, ha hamis terméket vásárolsz az eredeti termék gyártója is tönkremegy. Hiába fejlesztette ki például ő ezt a szuper fejhallgatót, ha utána nem tudja eladni, mert mindenki a rossz minőségű, de sokkal olcsóbb hamisítványt veszi meg.

31. dia

Te döntöd el, mit szeretnél!

32. dia

Képzeld el, hogy megalkotsz, feltalálsz egy nagyon menő dolgot. Mit tudsz vajon tenni, hogy senki ne koppintsa le?

33. -35. dia

Először is kitalálhatod, hogy nézzen ki, milyen színű legyen, hogy teljesen egyedi lehessen. Mint a Coca-Cola üvege, azt mindenki ismeri az egész világon. Ha kitaláltad a dizájnt, már csak egy jó emblémát, védjegyet kell tervezned hozzá. Milyen egy jó védjegy? Beszéljünk róla!

Ne felejtse el, ez nem élvez rögtön védelmet, mint a szerzői jog által védett alkotás, ezt be kell jelenteni egy hivatalhoz, ahol vizsgálat után oltalmazzák, de ez már olyan felnőtt dolga, akiknek ez a munkájuk, mondjuk egy ügyvédi irodában. Bátran kérhetsz tőlük segítséget, neked csak azt nem szabad elfelejtened, hogy erre is gondolnod kell. Te mit gondolsz erről?